

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2019/2020**

Etap szkolny

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. Masz do rozwiązania 23 zadania. Punktacja za każde z zadań podana jest przy jego numerze.
2. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.
3. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **63 punkty**.
4. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
5. Zapisz wszystkie istotne etapy rozwiązania każdego zadania.
6. Pisz tylko długopisem/piórem; nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
7. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
8. Czas rozwiązywania zadań: **60 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1 (1 pkt)

Przeczytaj fragment Konstytucji i odpowiedz na pytania:

Art. 1.

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

Art. 3.

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Art. 4.

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.

(...)

Art. 5.

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

(...)

Art. 10.

2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały.

Konstytucyjna zasada republikańskiej formy państwa zapisana jest w:

- a) Art. 1.
- b) Art. 3,
- c) Art. 4,
- d) Art. 5.

Zadanie 2 (2 pkt)

Przeczytaj fragment poniżej i odpowiedz na pytania.

(...) ustanawia rynek wewnętrzny. Działa na rzecz trwałego rozwoju (...), którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego. Wspiera postęp naukowo-techniczny.

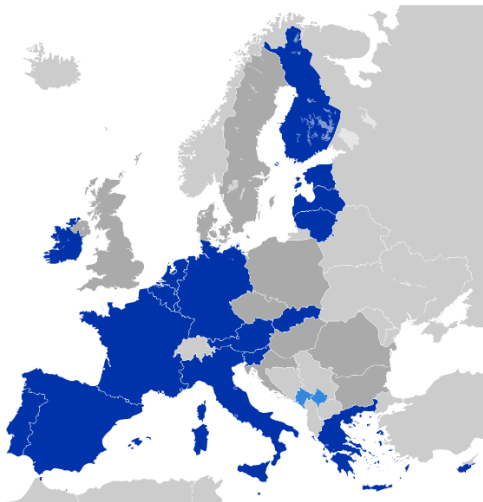
A. Zacytowany fragment dotyczy:

- a) Rady Europy,
- b) Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- c) Unii Europejskiej.
- d) Grupy Wyszehradzkiej.

B. Uzasadnij swój wybór Rynek wewnętrzny (wspólny rynek) jest charakterystycznym elementem integracji gospodarczej Unii Europejskiej.

Zadanie 3 (2 pkt)

Dokonaj analizy map i odpowiedz na pytania.

Mapa 1

Mapa 2

A. Nadaj nazwy mapom przedstawionym powyżej.

Mapa 1 Państwa Strefy Euro (Strefa Euro)

Mapa 2 Państwa Strefy Schengen (Strefa Schengen)

Zadanie 4. (1 pkt)

Wybory organów samorządu terytorialnego odbywają się:

- a) co 3 lata,
- b) co 4 lata,
- c) co 5 lat.
- d) co 6 lat.

Zadanie 5. (1 pkt)

Wójt wybierany jest w:

- a) gminie na prawach powiatu.
- b) mieście poniżej 5000 mieszkańców,
- c) gminie wiejskiej.
- d) powiecie.

Zadanie 6 (1 pkt)

Bierne prawo wyborcze w wyborach do Sejmu, Senatu i na Prezydenta RP, wynosi odpowiednio:

- a) 21 lat i 30 lat, 35 lat.
- b) 18 lat i 18 lat, 18 lat,
- c) 21 lat i 25 lat, 30 lat,
- d) 25 lat i 18 lat. 35 lat.

Zadanie 7 (1 pkt)

Inicjatywę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej posiadają:

- a. 1/5 posłów, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 10 tys. obywateli
- b. posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 100 tys. obywateli
- c. 10 posłów, Senat, Prezydent RP,
- d. posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 150 tys. obywateli.

Zadanie 8 (3 pkt)

Przeczytaj fragment poniżej i odpowiedz na pytania.

Jest to forma głosowania o charakterze powszechnym, najbliższa ideałowi demokracji bezpośredniej, w której udział mogą brać wszyscy obywatele uprawnieni do głosowania. Obywatele całego państwa lub jego części wyrażają swoją opinię w kwestii poddawanej głosowaniu.

<https://pl.wikipedia.org>

A) Powyższy tekst opisuje:

Referendum

B) Podaj 2 przykłady opisanego głosowania w latach 1995-2019

Referendum uwłaszczeniowe (1996), referendum konstytucyjne (1997), referendum akcesyjne do UE (2003), referendum (2015)

Zadanie 9 (3 pkt)

Połącz wydarzenia z datami

1	Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej.	A	1991
2	Wstąpienie Polski do NATO.	B	1993
3	Wstąpienie Polski do Rady Europy.	C	1999
		D	2004

1. D 2. C 3. A

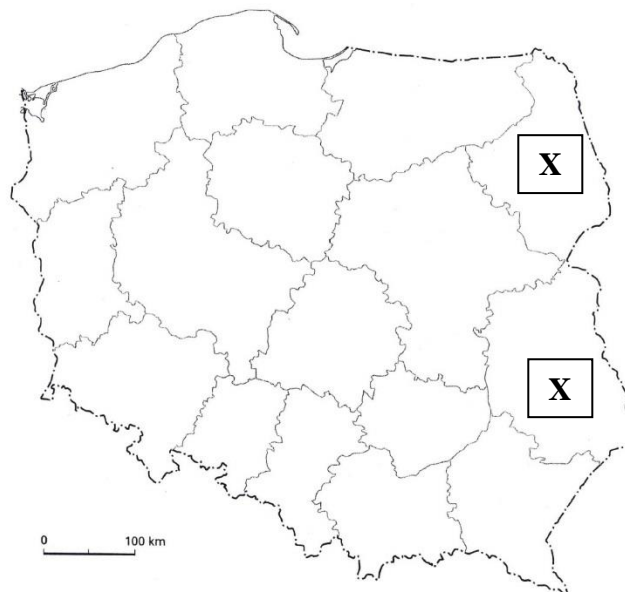
Zadanie 10 (1 pkt)

Kryterium łatwości wejścia do grupy wskazuje podział grup na:

- a. formalne i nieformalne,
- b. wtórne i pierwotne,
- c. duże i małe,
- d. eksluzywne i inkluzywne (otwarte).

Zadanie 11 (6 pkt)

Zapoznaj się z mapą i wykonaj polecenia:

1. Wymień województwa sąsiadujące z województwem lubuskim:

zachodniopomorskie, wielkopolskie, dolnośląskie

2. Zaznacz na mapie znakiem X województwa, które graniczą z Białorusią

3. Wymień pozostałe państwa graniczące z Polską:

Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Litwa, Rosja

Zadanie 12 (1 pkt)

Który z wymienionych organów nie pochodzi z wyborów powszechnych?

- a. Sejm,
- b. Senat,
- c. Prezydent Miasta,
- d. Rada Ministrów.

Zadanie 13 (1 pkt)

Wotum zaufania, zapytania i interpelacje to narzędzi, której spośród funkcji Sejmu:

- a. ustawodawczej,
- b. kontrolnej.
- c. kreacyjnej,
- d. ustrojodawczej.

Zadanie. 14 (2 pkt)

Biorąc pod uwagę formę rządów wskaż państwo, które nie pasuje do zestawu::

- a. Niemcy,
- b. Włochy,
- c. Francja,
- d. Dania.

Odpowiedź uzasadnij:

Dania jest monarchią, pozostałe to republiki

Zadanie 15 (3 pkt)

Moneta przedstawiona poniżej wskazuje na ważne wydarzenie związane z historią Europy. Wyjaśnij, o jakie wydarzenie chodzi przywołując jako uzasadnienie dwa wybrane elementy graficzne.

Grafika dotyczy:

Traktatów Rzymskich 1957 r. (powstanie EWG i EURATOMU)

Uzasadnienie:

PACTUM ROMANUM – Traktaty Rzymskie

2007 – 50 lat po podpisaniu,

12 gwiazd – nawiązanie do flagi UE

Księga z podpisami – sygnatariusze traktatu

Zadanie 16. (3 pkt)

Porównując rysunek ze znanym pierwowzorem, wyjaśnij problem przedstawiony na rysunku.

Rysunek nawiązuje do znanej grafiki trzech małpek. Interpretowana powinna być tak: aby mieć dobre życie czasami należy nie mówić, nie słyszeć, nie widzieć. Współcześnie rysunek pokazuje problem „wyłączenia” ludzi z powodu nadużywania telefonów komórkowych. Nie widzę, nie słyszę, nie mówię, korzystam z telefonu i mnie „nie ma”.

Zadanie 17 (6 pkt)

Wpisz w odpowiednie miejsce w tabeli organ władzy, do którego należy wskazana kompetencja:

KOMPETENCJA	ORGAN WŁADZY
Uchwala projekt budżetu państwa	Rada Ministrów
Uchwala budżet państwa	Sejm
Zapewnia wykonanie ustaw	Rada Ministrów
Podpisuje ustawy	Prezydent RP
Wyraża zgodę na ratyfikację umów międzynarodowych	Sejm
Ratyfikuje umowy międzynarodowe	Prezydent RP

Zadanie 18. (2 pkt)

Napisz w punktach, jakie działania wchodzą w skład funkcji ustrojodawczej Sejmu.

Zmiana konstytucji, uchwalenie nowej konstytucji,

Zadanie 19. (5 pkt)

Tym mianem określa się takie społeczeństwo, w którym do minimum ograniczona jest ingerencja władzy politycznej w życie obywateli. W takim społeczeństwie ludzie z własnej inicjatywy tworzą odpowiadające ich potrzebom formy życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego.

Jakiego pojęcia dotyczy powyższy tekst?

Spółeczeństwo obywatelskie

Podaj po dwa argumenty za i przeciw istnieniu tego rodzaju społeczeństwa we współczesnej Polsce.

Argumenty za	Argumenty przeciw
<u>duża ilość fundacji i stowarzyszeń,</u> <u>obywatelskie nieposłuszeństwo,</u> <u>aktywność np. WOŚP,</u> <u>kapitał społeczny.</u>	<u>mały udział w działaniach stowarzyszeń i fundacji,</u> <u>brak kapitału społecznego,</u> <u>niska frekwencja w wyborach,</u> <u>niechęć do angażowania się</u>

Zadanie 20 (2 pkt)

Nazwij i krótko opisz postawę przedstawioną na rysunku.

Asertywność – umiejętność mówienia NIE, wyrażania własnego zdania, obrony własnych praw, odmawiania.

Zadanie 21 (8 pkt)

W tabeli znakiem X zaznacz państwa, które należą do NATO i w których obowiązuje waluta Euro.

PAŃSTWO	NATO	EURO
NIEMCY	v	v
SŁOWACJA	v	v
CYPR	v	v
TURCJA	v	---
RUMUNIA	v	---
CZECHY	v	---
WĘGRY	v	---
SŁOWENIA	v	v

Zadanie 22 (4 pkt)**Wyjaśnij (rozwiń) skróty:**

Skrót	Pełna nazwa (w języku polskim)
WHO	<u>Światowa Organizacja Zdrowia</u>
WTO	<u>Światowa Organizacja Handlu</u>
ILO	<u>Międzynarodowa Organizacja Pracy</u>
MFW	<u>Międzynarodowy Fundusz Walutowy</u>

Zadanie 23 (4)**Wypisz państwa należące do wymienionych organizacji.**

Organizacja	Państwa
Grupa Wyszehradzka	<u>Polska, Czechy, Słowacja, Węgry</u>
Trójkąt Weimarski	<u>Niemcy, Francja, Polska</u>